

Kl. 16:57

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jamen jeg mener ganske bestemt ikke, at der er nogen uoverensstemmelse, men som jeg forsøgte at sige, da jeg før besvarede spørgsmålet, handler det alene om, hvordan man bruger de oplysninger, som man kan få stillet til rådighed – og det gælder nu også for domstolene og Folketinget. Men det er jo rigtigt, som hr. Jesper Langballe sagde, at vi, da vi havde lovbehandlingen i 2005, vurderede, at det ikke var nødvendigt, at disse institutioner blev medtaget. Det er jo det, vi så har fået meldinger om at man mener er nødvendigt i Bruxelles, og vi ser ikke noget problem i det, sådan som det er beskrevet i det lovforslag, vi behandler her i dag.

Kl. 16:58

Formanden:

Hr. Jesper Langballe for en sidste kort bemærkning.

Kl. 16:58

Jesper Langballe (DF):

Jo, men det var vel ikke bare det, at det ikke var nødvendigt, at domstolene og Folketinget kom med; det var vel det, at man skønnede, at vi simpelt hen ikke kunne det, fordi det ville være i strid med vores egen lovgivning. Det var da et fint standpunkt, da regeringen dengang sagde, at udgangspunktet må være den nationale lovgivning, der gælder på forhånd.

Men nu kommer domstolene og Folketinget så ind under PSI-loven, og så er det, jeg siger: Hvad ændrer det – hvad ændrer det? Ifølge regeringens standpunkt dengang i 2005 må man jo mene, at der nu vil komme en uoverensstemmelse mellem de to lovgivninger. Er det tilfældet? Og hvis det ikke er tilfældet, er det så ikke rigtigt at sige, at det her bare er en lille papirtryllekunst?

Kl. 16:59

Formanden:

Ministeren.

Kl. 16:59

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg er nødt til at gentage, at hvis jeg forstår hr. Jesper Langballe korrekt, er der ikke nogen problemer. Jeg kan i hvert fald sige, at der ikke er uoverensstemmelse i forhold til gældende lovgivning.

Det, dette lovforslag handler om – hvilket også var den grundlæggende idé i hele PSI-loven, som jeg synes at især Venstres ordfører, hr. Michael Aastrup Jensen, meget præcist fremstillede i sin ordførertale – er alene, hvordan man

videreanvender disse oplysninger. Og jeg kan ikke se, at det skulle kunne give noget problem i relation til det, som hr. Jesper Langballe her giver udtryk for. Jeg håber også, at den besvarelse vil berolige hr. Per Clausen, således at vi også kan få Enhedslisten med, akkurat som da vi vedtog loven i 2005.

Kl. 17:00

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og dermed er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Videnskab og Teknologi. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

20) 1. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. og ligningsloven og om ophævelse af lov om godkendelse af visse forskningsaktiviteter. (Forskeruddannelse, forsknings Samarbejde med Færøerne og Grønland, Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed m.v.).

Af videnskabsministeren (Helge Sander).
(Fremsættelse 12.03.2008).

Kl. 17:00

Forhandling**Formanden:**

Forhandlingen er åbnet. Første ordfører er fru Rikke Hvilshøj fra Venstre.

Kl. 17:00

(Ordfører)

Rikke Hvilshøj (V):

Når vi står med lovforslaget her i dag, skyldes det primært en revisionsbestemmelse i den eksisterende lovgivning. Men lovforslaget er blevet meget reduceret i forhold til det lovforslag, der oprindeligt blev sendt i høring. De elementer, der har givet anledning til størst politisk debat, er blevet taget ud, og vi er i den meget brede forligskreds, som omfatter alle Folketingets partier, blevet enige om at give netop disse emner nogle ekstra overvejelser i det kommende år.

Tilbage er så et lovforslag med elementer af mindre politisk karakter, men med betydning for dem, der er påvirket af lovgivningen i deres dagligdag. Lad mig derfor blot fremhæve et par elementer:

Der tages initiativ til at smidiggøre samarbejdet mellem Det Strategiske Forskningsråds programkomiteer for i højere grad at kunne tage højde for en udvikling mod tværdisciplinære projekter – en udvikling, som vi i Venstre mener det er vigtigt at der ikke er barrierer for. Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd gives mulighed for at delegerer kompetence for at sikre en lettere og hurtigere sagsbehandling. Det må selvfølgelig kun ske i et omfang, der ikke svækker den forskningsfaglige indsigt, og må ikke ske i f.eks. principielle sager. Endelig sker en præcisering af UVVU, Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, og deres virkefelt. Venstre kan støtte lovforslaget.

Kl. 17:02

Formanden:

Der er ingen, der har bedt om korte bemærkninger. Tak til fru Rikke Hvilshøj. Næste ordfører er fru Kirsten Brosbøl.

Kl. 17:02

(Ordfører)

Kirsten Brosbøl (S):

Det danske forskningsrådssystem er måske ikke det mest folkelige emne, vi har behandlet i det her Folketing. Enhver, der ikke har sin daglige gang i forskningskredse, må blive ganske rundforvirret ved at kigge på sådan en plan over det danske forskningsrådssystem. Ikke desto mindre er det jo en sag, vi har brugt ganske lang tid på i forligskredsen, og det er sådan set også med rette, for jeg tror ikke, der er nogen her i salen, der er uenig i, at det er fantastisk vigtigt, at vi har et forskningsrådssystem, som fungerer. Det er jo forskningsrådene, som sidder og fordeler en meget stor del af de midler, som vi i disse år bruger på forskning – det er jo heldigvis flere og flere – og derfor er vi selvfølgelig alle sammen meget optaget af, at det er et system, som fungerer påklageligt og også kan bidrage med rådgivning af Folketinget i de sager, hvor vi måtte have behov for det.

Der er så god grund til at overveje, om man kunne indrette systemet en lille smule mere enkelt og skabe nogle mere slagkraftige forskningsråd, men en sådan beslutning skal ske på baggrund af en grundig analyse af, hvordan systemet fungerer i dag, og hvordan det kunne gøres bedre. Derfor er vi i Socialdemokratiet også

meget tilfredse med, at vi har besluttet i forligskredsen, at vi skal have sat gang i et større servicetjek af forskningsrådssystemet, som så skal danne baggrund for en mere gennemgribende revision i 2009-10. Det var også anbefalingen i flere af høringsvarene og fra den rundbordsamtale, som vi havde i januar. Og dermed kan vi jo få en debat på et lidt mere oplyst grundlag og undgå at lave nogle forhastede løsninger. Vi synes, man lidt var på vej ud i en sådan ved at nedlægge Det Forskningspolitiske Råd, som altså er det organ, der giver den uafhængige rådgivning til Folketinget, og vi vil gerne holde fast i, at der i hvert fald er en eller anden form for organ, der har den opgave.

Samtidig skal vi heller ikke udsætte diskussionen i det uendelige, og derfor er vi glade for, at vi har besluttet at tage det her op igen allerede om halvandet år. Det er en fornuftig løsning, som også giver os muligheden for en grundigere behandling af to af de andre spørgsmål, som vi har valgt at putte ind i den større evaluering, nemlig spørgsmålet om anvendelsen af anonyme bedømmere og forskning i privat regi i forhold til Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed. Det var også nogle af de diskussioner, vi havde på baggrund af det første lovforslag.

Vi har fra Socialdemokraterne været skeptiske over for anvendelsen af anonyme bedømmere. Til gengæld var vi lidt kede af, at vi ikke fik det her om forskning i privat regi med i forhold til videnskabelig uredelighed, men vi har også forståelse for, at der er nogle juridiske spørgsmål, som vi skal have afklaret først, og det ser vi frem til at vi får gjort. Altså er vi så endt med sådan en light udgave, kan man kalde det, af det her forslag, og der er jo en række mindre, men ganske væsentlige ændringer, som vi fra Socialdemokraternes side selvfølgelig støtter, og vi ser frem til, at vi får en grundigere debat at det her om halvandet års tid.

Kl. 17:05

Formanden:

Tak til ordføreren. Næste ordfører er så hr. Jesper Langballe fra Dansk Folkeparti.

Kl. 17:05

(Ordfører)

Jesper Langballe (DF):

Det er jo, som det allerede er blevet påpeget, ikke den store forkromede reform, der ligger her på Folketingets bord. Det er det jo ikke, fordi man undervejs fandt ud af, at der vist egentlig var brug for mere gennemtænkning end det, der

kræves af bare et par kommarerter, og derfor blev forslaget stærkt reduceret, og det vil jeg godt udtrykke vores glæde over.

Jeg synes måske næsten, man kan sige, at noget af det mest interessante ved det her forslag er de ting, der ikke kom med. Vi fik ikke nedlagt Det Forskningspolitiske Råd, og det er jeg mere og mere overbevist om var en rigtig god idé at lade være med. Koordinationsudvalget, som man ville tillægge den forskningspolitiske rådgivning, havde ganske givet ikke kapacitet og især ikke uafhængighed til at matche den opgave, mens Det Forskningspolitiske Råd i dag har en personsammensætning, som jeg ikke er i tvivl om virkelig vil kunne matche udfordringerne.

Jeg vil egentlig gerne møde op hos Det Forskningspolitiske Råd med den første udfordring. Det er jo altså – som det er blevet sagt – om halvandet år, vi skal tage rigtig fat på det, og jeg vil egentlig godt med det samme gennem udvalget stille Det Forskningspolitiske Råd den opgave, om de vil prøve at lave en skitse til, hvordan forskningsrådssystemet kan revideres, sådan at det meget gerne bliver forenklet, men jo altså selvfølgelig samtidig sådan, at forskningsfriheden får optimale betingelser. Det kunne være en god start til Det, man kan næsten sige genfødte, Forskningspolitiske Råd at prøve at arbejde med den opgave.

En anden ting, der jo ikke kom med, og som jeg bliver mere og mere glad for ikke kom med, efter jeg selv har fået reaktioner fra forskningsverdenen, var det med de anonyme bedømmere. Der var en markant uenighed i forskningsverdenen om det spørgsmål, men jeg må sige, at de argumenter imod, jeg har hørt – og det er så særlig fra humanistisk side – har gjort, at jeg har måttet vægte de argumenter tungest, og det er jo altså hensynet til ansøgerens retssikkerhed og risikoen for, at man sidder bag anonymitetens maske og holder folk fra en konkurrerende skole borte fra faget. Da vi diskuterede det i forligskredsen, citerede jeg B.S. Ingemann fra Holger Danske-sangen »Vil dansken i verden fægte,/men dølgør åsyn og navn,/jeg ved, hans ånd er ej ægte,/jeg tager ham ej i favn.« Bedømmelsen af et stykke videnskabeligt arbejde er i sig selv et stykke videnskabeligt arbejde, og det bør bedømmeren vedstå med navn og åbent ansigt.

Jeg tror virkelig ikke, det var teknisk-juridisk muligt at få privat forskning med under Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, men jeg vil gerne sige, at jeg synes, vi alle sam-

men kan glæde os over den formulering, som retningslinjerne for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed har fået, hvor det nu er virkelig præciseret på en god og klar måde – synes jeg – at det kun er der, hvor der er tale om forsætlig svindel eller virkelig grov uagtsomhed, at udvalgene overhovedet skal blande sig i sagen. Jeg tror godt, vi kan sige, at vi dermed nu har sikret, at Lomborgskandalen ikke kan gentage sig. Det må aldrig, aldrig mere ske, at Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed sidder som den politiske korrektheds censor-komité og rammer en mand, som man er politisk uenig med. Så det synes jeg vi kan glæde os over, og så vil jeg personligt glæde mig til, at vi får noget på bordet, så vi kan lave en virkelig revision om halvandet år.

Kl. 17:11

Formanden:

Tak til hr. Jesper Langballe. Næste ordfører er hr. Jonas Dahl, SF.

Kl. 17:11

(Ordfører)

Jonas Dahl (SF):

Nu tog hr. Jesper Langballe lidt ekstra tid, så jeg vil prøve at begrænse mig lidt, for jeg har i hvert fald givet Dansk Folkeparti et par minutter her.

Jeg vil prøve at fatte mig i korthed. Den nugældende lov indeholder en bestemmelse, hvor efter loven skal revideres i folketingssamlingen 2007-08 på baggrund af en evaluering af forskningsrådssystemets rådgivning om støtte til forskeruddannelser. Den lovpålagte revision har givet anledning til overvejelser om yderligere ændringer, og det er så mundt ud i, som flere også har nævnt, at der skal foretages en grundigere evaluering af forskningsrådssystemet i 2009-10.

SF er, i bred enighed med hele forligskredsen, som jo omfatter hele Folketinget, meget positiv over for tanken om, at vi er nødt til samlet at se på hele forskningsrådssystemet. Vi bliver nødt til at overveje, hvilke ændringer vi laver i det samlede forskningsrådssystem, således at vi ikke behandler forskningsrådssystemet eller forskningsdelen under én kasket i ét forlig og en anden kasket i et andet forlig og en tredje kasket i et tredje forlig. Der er behov for, at vi ser samlet på forskningen, og det er også vores håb og ønske til forhandlingerne, der skal fortsætte næste år og året efter, at vi også kommer videre, og at vi dykker ned i materien der, hvor det bliver interessant, hvor vi samlet får set på hele det dan-

ske forskningssystem og finder ud af, hvordan vi kan styrke hele den danske forskning på sigt.

Lovforslaget indebærer også, at Koordinationsudvalget får hjemmel til at fordele særlige bevillinger til forskeruddannelser til Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd, der foretager den konkrete udmøntning af midlerne. Det kan vi også fra SF's side støtte. Endvidere er der en række hensigtsmæssige ændringer af så vel teknisk som juridisk karakter, og dem har vi heller ikke nogen problemer med at støtte fra SF's side. Der foretages endvidere en præcisering i forhold til virkefeltet for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed. Det har for SF været en vigtig sag, at der er lavet denne præcisering, idet der hidtil har været en uklarhed, og derfor er vi tilfredse med, at denne præcisering finder sted.

Endvidere kan jeg lægge mig tæt op ad hr. Jesper Langballes ord om, at det, der nok er det mest interessante i det her lovforslag, er det, der ikke er med. Fra SF's side er vi meget tilfredse med, at Danmarks Forskningspolitiske Råd bevares. Vi er tilfredse med, at man tænker sig en ekstra gang om, inden man inddrager anonyme bedømmere i den danske forskningsverden, og vi er tilfredse med, at man i forligskredsen nu samlet ser på det hele i løbet af det kommende år.

Samlet set er vi fra SF's side meget positive over for de ændringer, lovforslaget lægger op til, og jeg vil også godt have lov til at takke forligsparterne for den gode, konstruktive dialog, vi har haft hidtil. Jeg ser frem til den fortsatte dialog for at styrke den danske forskning fremover.

Kl. 17:14

Formanden:

Tak til hr. Jonas Dahl. Og så er det fru Charlotte Dyremose som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 17:14

(Ordfører)

Charlotte Dyremose (KF):

Fra konservativ side kan vi støtte de små ændringer, der ligger i det her forslag, som flere andre ordførere har gennemgået, og ikke mindst den evaluering af hele forskningsrådssystemet, som skal foretages. Vi ser meget frem til det arbejde, der kommer til at ligge i kølvandet på den evaluering, og glæder os til at se evalueringen grundigt efter sammen med ministeren og forhåbentlig få det bedst mulige ud af det. Så vi kan støtte forslaget.

Kl. 17:15

Formanden:

Tak. Og næste ordfører er fru Marianne Jelved.

Kl. 17:15

(Ordfører)

Marianne Jelved (RV):

I Det Radikale Venstre støtter vi også lovforslaget, som det er fremlagt her. De tidligere ordførere har beskrevet forhistorien bag lovforslagets form og indhold, og hvorfor det er endt, som det er her. Ministeren har været i den særegne situation, at stort set hele korpset af forskningsordførere er skiftet ud efter valget, og det gav jo en ny begyndelse, må man sige, på behandlingen af lovforslaget.

Jeg vil gerne, ligesom SF's ordfører, kvittere for det gode samarbejde i kredsen af partier og ordførere og minister og embedsfolk fra ministeriet. Jeg er også meget glad over – det er vi i Det Radikale Venstre – at vi har taget to store klumper ud til en nærmere analyse og vurdering for at få en grundig drøftelse af fremtiden for Det Forskningspolitiske Råd, hvilken form det skal have i fremtiden og i givet fald hvilke opgaver, og også brugen af anonyme bedømmere skal vi have drøftet. Jeg tror, det er et begrebsapparat, som er kommet lidt bag på en del af de nye forskningsordførere inklusive mig selv, men det vender vi tilbage til for en grundig behandling.

Vi er også tilfredse med den smidiggørelse, der er i lovforslaget med hensyn til arbejdet i Det Frie Forskningsråd og i Det Strategiske Forskningsråd. Der er et enkelt punkt her, som jeg godt lige vil nævne her ved førstebehandlingen, og det er muligheden for delegation i forskningsrådenes arbejde. Det har vi drøftet, synes jeg, relativt grundigt under forhandlingerne, og jeg er sådan set også enig i de bemærkninger, der er til paragraffen. Jeg er dog kommet til at falde over en formulering i bemærkningerne, som jeg gerne vil gøre opmærksom på. Der står på side 13 i venstre spalte en række begrænsninger for, hvad ministeren kan få bemyndigelse til at iværksætte. Jeg citerer: Ministeren kan alene fastsætte regler for sager, der ikke er praksisdannende eller brydende – altså praksisbrydende – og som ikke har principiel karakter, ligesom det forudsættes, at delegationsadgangen udmøntes, således at der normalt ikke delegeres kompetence til én enkelt person, og bestemmelsen kan ligeledes ikke anvendes til ekstern delegation. Citat slut.

Jeg vil bare annoncere over for ministeren, at iværksættelsen af dette vil jeg interessere mig

meget for, også under udvalgsbehandlingen, for jeg mener selv, at det ikke er hensigtsmæssigt, at man på disse områder kan delegere til én enkelt person. Derfor vil jeg gerne opholde mig lidt ved det under udvalgsbehandlingen og eventuelt stille spørgsmål til ministeren om det, men det er også for at referere til nogle af de samtaler, vi har haft i forbindelse med forberedelsen af lovforslaget.

Endelig må jeg sige, at Det Radikale Venstre er tilfreds med præciseringen af bestemmelsen for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed. Det er jo rigtigt, som en af de tidligere ordførere nævnte, at der er ting, som vi ikke helt er færdige med i forbindelse med private forskere, som er et område, der jo er mere komplekst, end man umiddelbart skulle tro, når man tager fat på det. Det er en spændende verden, som vi meget gerne vil behandle seriøst og grundigt i ordførerkredsen, hvilket er stærkt tilfredsstillende, så det ser vi frem til.

Kl. 17:19

Formanden:

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Johanne Schmidt-Nielsen fra Enhedslisten.

Kl. 17:19

(Ordfører)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg vil meget kort sige, at Enhedslisten kan støtte forslaget.

Vi er særlig glade for, at forslaget om hjemmel til at anvende anonyme bedømmere i forskningsrådene bortfaldt. AC, DJØF og DM, der organiserer de danske forskere, meldte ud, at de ikke kunne støtte det forslag, og de henviste til ansøgenes retssikkerhed og til at sikre tilliden til fagligheden i bedømmelserne. De hensyn tager vi meget alvorligt i Enhedslisten, og vi kan så med tilfredshed konstatere, at det forslag altså bortfaldt i løbet af den her proces, i hvert fald indtil den kommende evaluering af forskningsrådssystemet. I den forbindelse vil vi med stor sandsynlighed fortsat kæmpe for, at der ikke bliver brugt anonyme bedømmere.

Men kort: Enhedslisten kan støtte forslaget.

Kl. 17:20

Formanden:

Ja tak. Så er det videnskabsministeren.

Kl. 17:20

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Da dette område er et af de vel forholdsvis få, hvor alle Folketingets partier er med i forligs-

kredsen, er det jo ikke overraskende, at der er bred tilslutning til det forslag, der ligger her.

Men det er også rigtigt, som det er blevet sagt af næsten alle ordførere, at vi har et forslag, som ikke er så vidtrækkende som det, der blev sendt ud i høring, og det skyldes jo primært, at vi fik et folketingsvalg, og som formanden for udvalget, De Radikales fru Marianne Jelved, sagde det, er der stort set kommet en ny kreds af ordførere, hvilket selvfølgelig gjorde, at vi fik en anden, men jeg vil sige, uhyre grundig debat. Selv om det er et komplekst område, så tror jeg da, vi er nået dertil alle sammen, at vi er blevet ganske optaget af de udestående spørgsmål, og det gør, at jeg tror, det bliver et spændende arbejde, vi skal i gang med, for vi har jo nu forpligtet hinanden til, at vi om halvandet års tid skal forsøge at forholde os til de meget svære spørgsmål, i hvert fald tre-fire stykker af dem, som der også er blevet fokuseret på her ved førstebehandlingen.

Så jeg vil også blot sige, at jeg ser frem til den grundigere evaluering og revision og vil også fra min side takke for mange spændende timer, hvor vi har drøftet de her meget indviklede, men jo altså for dansk forskning ganske afgørende forhold. Så tak for førstebehandlingen. Vi tager fat på udvalgsarbejdet og ikke mindst den evaluering, der forestår: revisionen om halvandet år.

Kl. 17:21

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Videnskab og Teknologi. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

21) 1. behandling af beslutningsforslag nr.

B 17:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af videregående uddannelser uden brugerbetaling.

Af Johanne Schmidt-Nielsen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 04.12.2007).